

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. (8 5) 203 4407,
faks. (8 5) 203 4692, el. p. info@enmin.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-11-

Nr. (1.20-05)3-

ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ TEIKIMAS

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, atsižvelgdama į 2022 m. lapkričio 8 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybėje vykusio tarpinstitucinio pasitarimo metu gautas pastabas, į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pateiktus pasiūlymus ir pastebėjimus, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pastabas, teikia patikslintus Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 19² ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – EĮ projektas), Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 16, 17, 20, 43, 44, 46, 51, 69, 71, 72¹, 75¹ straipsnių ir vienuoliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 46³ ir 72¹ straipsniais ir 71¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo (toliau – EEĮ projektas), Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus (toliau visi kartu – Įstatymų projektai).

Papildomai atkreiptinas dėmesys dėl Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pasiūlymo apsvastyti EEĮ projekto įsigaliojimo terminus (dėl nuostatų, kurios turėtų įsigalioti gruodžio 1 d.). Tikslingai siūloma nustatyti, kad nuostatos, susijusios su garantinio tiekimo kaina, įsigalioja 2022 m. gruodžio 1 d., kadangi tai nuostatos, gerinančios buitinio elektros energijos vartotojo (toliau – buitinis vartotojas) situaciją, t. y. sudarančios galimybę sumažinti buitiniam vartotojui galutinę elektros kainą. Garantinio tiekimo koeficientą 1,25 sumažinus iki 1,15, šis mažesnis koeficientas bus naudojamas elektros energijos garantinio tiekimo kainai buitiniams vartotojams apskaičiuoti ir jis turėtų būti taikomas jau už 2022 m. gruodžio mėnesį ir vėlesniais mėnesiais suvartotą elektros energiją.

Dėl dviejų datų taisyklės (Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 8 pastaba) pažymėtina, kad nauji reikalavimai ūkio subjektams (esamiems nepriklausomiems elektros energijos tiekėjams (toliau – nepriklausomas tiekėjas) bus taikomi ne nuo 2023 m. kovo 1 d., o tik nuo 2023 m. gegužės 1 d., t. y. išlaikoma taisyklė dėl gegužės 1 d., ir ūkio subjektams duodamas laikas (2 mėn.) susipažinti ir pasiruošti naujiems taikomiems reikalavimams. Pažymėtina, kad valstybė prisiima finansinius išpareigojimus kompensuoti buitiniams vartotojams patirtus nuostolius tuos 2 mėnesius, kol nepriklausomi tiekėjai ruošis naujų reikalavimų atitikčiai (taip pat ir prievolei turėti prievolių įvykdymo užtikrinimą). Ilgesnis pasiruošimo laikotarpis nepriklausomiems tiekėjams (tiek esamiems, tiek naujiems tiekėjams) gali reikšti didesnę finansinę išpareigojimą valstybei. Susidariusi sudėtinga situacija elektros energetikos mažmeninėje rinkoje, kai nepriklausomiems

tiekėjams sudėtingiau vykdyti savo įsipareigojimus buitiniams vartotojams, todėl būtina imtis kuo skubesnių veiksmų.

Įstatymų projektai parengti sujungus su suinteresuotomis institucijomis ir (ar) Lietuvos Respublikos Vyriausybė derintus du įstatymų pakeitimo projektus Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 19² ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 16, 17, 20, 43, 44 ir 46 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 46³ straipsniu įstatymo, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus (toliau – Įstatymų projektai TAIS Nr. 22-13243) ir Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 46, 69, 71, 75¹ straipsnių ir vienuoliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 72¹ straipsniu ir 71¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas TAP Nr. 22-1378).

Įstatymų projektai parengti reaguojant į neseniai įvykusius įvykius Lietuvos mažmeninėje nepriklausomo elektros energijos tiekimo rinkoje (2022 m. rugpjūčio 18 d. UAB „Perlas Energija“ informavo, kad nuo rugsėjo 1 d. stabdo savo, kaip nepriklausomo tiekėjo, veiklą) ir siekiant skubiai pakeisti galiojantį teisinį reglamentavimą, siekiant užtikrinti svarbius visuomenės ir valstybės interesus.

EEĮ projektu siūloma nustatyti griežtesnius reikalavimus asmenims, siekiantiems gauti leidimą vykdyti nepriklausomo tiekimo veiklą. Toks asmuo turės neturėti pradelstų įsipareigojimų, susijusių su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu, pradėtų nemokumo, bankroto, reorganizavimo ir (ar) likvidavimo procedūrų, turėti parengtą nepriklausomo tiekėjo veiklos rizikų valdymo planą bei užtikrinti, kad nuosavas kapitalas būtų ne mažesnis negu 1/2 įstatuose nurodyto įstatinio kapitalo dydžio. Jeigu elektros energija bus tiekama buitiniams vartotojams, toks nepriklausomas tiekėjas privalės turi turėti savo prievolių įvykdymo užtikrinimą buitiniams vartotojams patvirtinantį dokumentą – finansų įstaigos išduotą finansinę garantiją ar finansinę laidavimą (toliau – prievolių įvykdymo užtikrinimas). Prievolių įvykdymo užtikrinimu buitiniams vartotojams bus iš dalies kompensuojami nuostoliai, jeigu jų nepriklausomas tiekėjas, neįvykdys savo prievolių arba jas įvykdys netinkamai. Siūloma pavesti Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai (toliau – VERT) būti prievolių įvykdymo užtikrinimo naudos gavėja.

Atkreiptinas dėmesys, kad nepriklausomi tiekėjai, kuriems leidimas vykdyti nepriklausomo tiekėjo veiklą išduotas anksčiau, privalės iki 2023 m. gegužės 1 d. atitikti naujus reikalavimus.

Taip pat EEĮ projekte siūloma sugriežtinti nepriklausomo tiekėjo veiklos priežiūrą – nepriklausomas tiekėjas turės pareigą kas ketvirtį teikti nustatytos formos ataskaitą, kurioje pateikiami duomenys, reikalingi nepriklausomo tiekėjo veiklos priežiūrai atlikti, pirmiausia skirti jo nemokumui įvertinti, ir kitą informaciją. Atsižvelgiant į tai, kad nepriklausomas tiekėjas, tiekiantis elektros energiją buitiniams vartotojams, turi turėti prievolių įvykdymo užtikrinimą, tokiam nepriklausomam tiekėjui taip pat nustatoma papildoma pareiga kas mėnesį VERT teikti nepriklausomo tiekėjo visų įvykdytų įsipareigojimų per praėjusius 3 mėnesius pajamų sumą pagal visas nepriklausomo tiekėjo su buitinais vartotojais sudarytas elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartis pagrindžiančią informaciją.

EEĮ projekte siūloma, kad buitiniams vartotojams, nepasirinkusiems nepriklausomo elektros energijos tiekėjo ir kuriems užtikrinamas garantinis elektros tiekimas, būtų taikomas reikšmingai mažesnis mokestis, kuris būtų apskaičiuotas remiantis ekonomiškai pagrįsta garantinio tiekimo sąnaudų apskaičiavimo formule ir siūloma mažinti iki šiol taikomą 1,25 koeficientą vidutinei praėjusio ataskaitinio mėnesio elektros energijos biržos kainai, susiformavusiai Lietuvos kainų

zonoje, – siūloma nustatyti 1,15 koeficientą. Nebuitiniams vartotojams siūloma nekeisti esamo reguliavimo ir palikti tokį patį koeficientą (1,25).

Siekiant teisinio aiškumo, EEĮ projekte siūloma patikslinti nuostatas dėl vartotojo duomenų teikimo nepriklausomiems tiekėjams, kai vartotojas jau buvo pasirinkęs nepriklausomą tiekėją, tačiau vėliau, kai pasirinktas nepriklausomas tiekėjas nevykdo priimtų įsipareigojimų tiekti elektros energiją, vartotojui užtikrinamas garantinis tiekimas.

Taip pat siekiant VERT sudaryti galimybes subalansuoti galutinius elektros skirstymo ir (ar) perdavimo tarifus ir išvengti ženklių šių tarifų elektros energijos buitiniams ir nebuitiniams vartotojams svyravimų, atsižvelgiant į perdavimo sistemos operatoriaus ir skirstomųjų tinklų operatoriaus patiriamas reikšmingas technologinėms reikmėms elektros energijos įsigijimo sąnaudas, siūloma nustatyti, kad VERT turės priimti sprendimą dėl skirtumo, susidariusio tarp VERT nustatytų ir faktinių elektros energijos įsigijimo technologinėms reikmėms kainų, taip pat VERT nustatytų ir prognozuojamų elektros energijos įsigijimo technologinėms reikmėms kainų už likusį laikotarpį, kurį galioja nustatytos perdavimo ir (ar) skirstymo paslaugos kainos ir tarifai, bei pagrįstų sąnaudų, įvertinimo nustatant atskirą papildomą dedamąją prie persiuntimo paslaugos kainos.

EEĮ projektu siūloma įstatymo lygmeniu sureguliuoti nuostolių už nepersiųstą elektros energijos kiekį apskaičiavimo ir atlyginimo tinklų naudotojui esmines sąlygas, t. y., kad tiesioginiai nuostoliai apskaičiuojami ir atlyginami tinklų naudotojui energetikos ministro nustatyta tvarka, ir nustatyti, kad tinklų operatorius tinklų naudotojui neatlygina jo patirtų nuostolių, kai tinklų operatorius elektros energijos persiuntimą nutraukia ar apriboja.

Taip pat EEĮ projekte numatoma, kad įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus, atliekant naujų vartotojų ar gamintojų elektros įrenginių prijungimo, elektros tinklų priežiūros darbus, elektros energijos persiuntimas gali būti laikinai nutrauktas ar apribotas ne ilgesniam kaip 336 valandų per dvejus kalendorinius metus laikotarpiui.

EEĮ projektu siūloma numatyti, kad kai elektros energijos persiuntimas laikinai nutraukiamas ar apribojamas dėl kito tinklų operatoriaus elektros tinkluose vykdomų darbų ir dėl to susidaro ilgesnis, negu nustatytas elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo laikotarpis, tinklų operatorius, prie kurio valdomų elektros tinklų prijungti tinklų naudotojo elektros įrenginiai, gali turėti atgręžtinių reikalavimų teisę į šį tinklų operatorių.

Siūloma papildyti Elektros energetikos įstatymą nauju straipsniu „Elektros energijos persiuntimo elektros tinklais atnaujinimas vartotojams jam nutrūkus“, kuriame numatoma nustatyti, kad, nutrūkus elektros energijos persiuntimui, perdavimo sistemos operatorius turi atnaujinti elektros energijos persiuntimą ne vėliau kaip per 12 valandų, o skirstomųjų tinklų operatorius turi atnaujinti elektros energijos persiuntimą ne vėliau kaip per 6 valandas, kai vartotojo elektros įrenginiai įrengti miestuose, kuriuose gyvena daugiau kaip 80 tūkstančių gyventojų, ir laisvųjų ekonominių zonų teritorijose, ir ne vėliau kaip per 12 valandų, kai vartotojų elektros įrenginiai įrengti kitoje Lietuvos Respublikos teritorijoje. Tuo atveju, jeigu tinklų operatorius neatnauja elektros energijos persiuntimo per nustatytą terminą, vartotojo prašymu jis turi sumokėti vartotojui kompensaciją, vadovaudamasis VERT patvirtinta metodika, išskyrus EEĮ projekte nustatytas išimtis.

Taip pat EEĮ projekte siūloma nustatyti, kad vartotojai, išskyrus buitinius vartotojus, turi teisę kreiptis į tinklų operatorių dėl rezervinės linijos, kuri įrengiama nuo skirstomųjų tinklų operatoriui priklausančių žemos ar vidutinės įtampos elektros tinklų ir kuriai atsijungus jos įjungimas vykdomas per 6 ar 12 val., ar dėl tiesioginės skirstymo linijos, kuri įrengiama nuo

skirstomųjų tinklų operatoriui priklausančių vidutinės įtampos elektros tinklų, taip, kad, sugedus šiai linijai, perjungimas nuo vieno elektros energijos šaltinio prie kito būtų vykdomas per relinės apsaugos ir automatikos įtaisų suveikimo laiką įrengimo ir (ar) patys įsirengti elektros energijos šaltinius, kurie užtikrina nuo skirstomųjų tinklų operatoriaus elektros tinklų nepriklausomą elektros energijos tiekimą. Šiuo atveju vartotojas (išskyrus buitinius vartotojus) tinklų operatoriui kompensuoja 100 procentų visų tinklų operatoriaus išlaidų, patirtų tinklų operatoriui įrengiant rezervinę ir (ar) tiesioginę linijas. Atsižvelgiant į EEĮ projekte nustatytus naujus reikalavimus nepriklausomų tiekėjų veiklai, toliau – EĮ projekte patikslinti nuostatas leidimo vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą galiojimo panaikinamo.

EĮ projekte siūloma įtvirtinti nuostatas, numatančias didesnę elektros energijos kainos dalinį kompensavimą (ne didesnę kaip 60 procentų galutinės elektros energijos kainos) buitiniams elektros energijos vartotojams, kuriems užtikrinamas elektros energijos garantinis tiekimas dėl to, kad jų pasirinktas nepriklausomas elektros energijos tiekėjas nevykdo prisiimtų įsipareigojimų tiekti elektros energiją sutartomis su elektros energijos vartotojais sąlygomis, nutraukia veiklą arba elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį.

Atsižvelgiant į EEĮ projekte siūlomus pakeitimus, tikslinamos ir Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 nuostatos.

Detaliau Įstatymų projektais siūlomos kitos priemonės ir siūlomos nuostatos aptariamos Įstatymų projektų aiškinamajame rašte.

Įstatymų projektai neprieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatomis.

Įstatymų projektai nėra notifikuotini Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus.

Įstatymų projektai neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Įstatymų projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Įstatymų projektus parengė Energetikos ministerijos Energetikos konkurencingumo grupė (patarėja Aušra Grėbliūnaitė, tel. +370 602 46 290, el. p. ausra.grebliaunaite@enmin.lt, patarėjas Kęstutis Šukvietis, tel. +370 602 46 543, el. p. kestutis.sukvietis@enmin.lt, Energetikos ministerijos Energetinio saugumo grupės (vadovas Dainius Bražiūnas, tel. 8 699 07 102, el. p. dainius.braziunas@enmin.lt) vyriausioji specialistė Janina Danaitienė, tel. 8 602 47 316, el. p. janina.danaitiene@enmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 19² ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 3 lapai.
2. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 19² ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas lyginamasis variantas, 3 lapai.
3. Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 16, 17, 20, 43, 44, 46, 51, 69, 71, 72¹, 75¹ straipsnių ir vienuoliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 46³ ir 72¹ straipsniais ir 71¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Lietuvos

Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, 14 lapų.

4. Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 16, 17, 20, 43, 44, 46, 51, 69, 71, 72¹, 75¹ straipsnių ir vienuoliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 46³ ir 72¹ straipsniais ir 71¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 17 lapų.

5. Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, 2 lapai.

6. Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.

7. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 19² ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 16, 17, 20, 43, 44, 46, 51, 69, 71, 72¹, 75¹ straipsnių ir vienuoliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 46³ ir 72¹ straipsniais ir 71¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 26 lapai.

8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 19² ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 16, 17, 20, 43, 44, 46, 51, 69, 71, 72¹, 75¹ straipsnių ir vienuoliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 46³ ir 72¹ straipsniais ir 71¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.

9. Derinimo pažyma, 26 lapai.

10. Antikorupcinio vertinimo pažyma, 6 lapai.

11. Suinteresuotų institucijų pastabos, 87 lapai.

Energetikos ministras

Dainius Kreivys

A. Grėbliūnaitė, tel. +370 602 46 290, el. p. ausra.greblionaite@enmin.lt

K. Šukvietis, tel. +370 602 46 543, el. p. kestutis.sukvietis@enmin.lt

J. Danaitienė, tel. 8 602 47 316, el. p. janina.danaitiene@enmin.lt